TRAFICOM **LAUSUNTO**

Liikenne- ja viestintävirasto
Transport- och kommunikationsverket

Liikenne- ja viestintävaliokunta
liv@eduskunta.fi

Päiväys/Datum
19.01.2023
Dnro/Dnr
TRAFICOM/592120/03.03.01/2022
Viite/Referens
Liikenne- ja viestintävaliokunta 24.1.2023 klo 12.00 / HE 291/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto liikenne- ja viestintävaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta on kutsunut Liikenne- ja viestintäviraston kuultavaksi hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi ajoneuvolain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 291/2022 vp). Liikenne- ja viestintävirasto kiittää sille varatusta tilaisuudesta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintävirasto on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ja pitää lakiehdotuksia kannatettavina.

Hallituksen esitys sisältää monia lainsäädännön ajantasaisuutta ja täsmällisyyttä tukevia muutoksia. Liikenne- ja viestintävirasto pitää hyvänä, että katsastusta ja ulkomailla rekisteröidyn ajoneuvon käyttöä Suomessa selkeyttävät säännösehdotukset on sisällytetty ajoneuvolain muuttamista koskevaan lakiehdotukseen. Ehdotukset ovat omiaan lisäämään oikeusvarmuutta ja tukemaan lain yhdenmukaista soveltamista. Liikenne- ja viestintävirasto pitää myös myönteisinä esitykseen sisältyviä automaatiosääntelyn kehittämiseen tähtääviä ja tulkinnanvaraisuuksia vähentäviä ehdotuksia.

Liikenne- ja viestintävirasto pitää kannatettavana, että ajoneuvolakiin lisättäisiin päästömanipulaatioiden kiellettävyyttä selkeyttävää sääntelyä. Lailla säädettäisiin jatkossa uudessa 6 a §:ssä ajoneuvojen päästömanipulaatioon käytettävien laitteiden myynnin ja asentamisen kiellosta. Kiellon rikkomisesta seuraavan seuraamusmaksun määräisi Liikenne- ja viestintävirasto. Seuraamusmaksun määrään ei esitettäisi muutoksia, mutta teonkuvaan lisättäisiin ajoneuvon kielletyn muuttamisen lisäksi myynnin ja asentamisen kiellon rikkominen. Kiellon valvonta kuuluisi Liikenne- ja viestintäviraston tieliikenteen markkinavalvonnan alaan. Liikenne- ja viestintävirasto on arvioinut, että lain tehokas toimeenpano edellyttäisi vähintään kahden henkilötyövuoden pysyvää lisäystä osoitettavaksi tieliikenteen markkinavalvontaan. Tehtäviin ei ole esitetty lisärahoitusta.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia ajoneuvon käyttövoiman muuttamisen edellytyksiin ympäristövaikutusten osalta. Ehdotuksella pyritään osaltaan toteuttamaan Sanna Marinin hallituksen Fossiilittoman liikenteen tiekartan tavoitetta liikenteen päästöjen vähentämisestä. Ehdotus kytkeytyy osaltaan myös hallitusohjelman kirjaukseen elinvoimainen Suomi, jonka yhtenä tavoitteena on vähäpäästöinen liikenne. Liikenne- ja viestintävirasto on lainsäädäntöhankkeeseen liittyen käynnistänyt 8.11.2022 määräyshankkeen, jossa auton ja sen perävaunun

rakenteen muuttamista koskevaan määräykseen tehtäisiin tarpeelliset muutokset joustavoittamaan bensiinikäyttöisten ajoneuvojen muuttamista käyttämään pääosin etanolista koostuvaa polttoainetta. Hankkeessa pyritään arvioimaan ja toteuttamaan keinoja, joiden katsotaan tukevan uuden lainsäädännön tavoitteita etanolikonversioiden tukemiseksi.

Lakiehdotuksiin sisältyy lisäksi useita EU-lainsäädännöstä juontuvien velvoitteiden mukaisia säännösehdotuksia. Moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, komponenttien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta, asetusten (EY) N:o 715/2007 ja (EY) N:o 595/2009 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/858 (ns. *autojen ja niiden perävaunujen puiteasetus*) mukaan valmistajan on 5.7.2026 alkaen asetettava vaatimustenmukaisuustodistus kokonaisen ajoneuvon tyyppihyväksynnän myöntäneen hyväksyntäviranomaisen saataville strukturoituna tietona sähköisessä muodossa. Lisäksi puiteasetuksessa edellytetään, että jäsenvaltiot luovat tietoverkkonsa organisaation ja rakenteen siten, että on mahdollista 1.9.2025 lähtien ottaa vastaan vaatimustenmukaisuustodistuksia strukturoituna tietona sähköisessä muodossa. Säännösehdotuksilla, jotka koskevat sähköisen vaatimustenmukaisuustodistuksen hyödyntämistä ennakkoilmoittamisessa, kyetään osaltaan ennakoimaan tulevaa sääntelyä. Viraston käynnistämä järjestelmäkehitystyö pohjustaakin osaltaan vaatimustenmukaisuustodistuksen sähköisen vastaanottokanavan käyttöönottoa tulevaisuudessa.

Vastaavasti kansallista sääntelyä edellyttää ajoneuvon ajantasaisten kulutustietojen keruuta koskevien säännösehdotusten taustalla oleva Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/631 hiilidioksidipäästönormien asettamisesta uusille henkilöautoille ja uusille kevyille hyötyajoneuvoille ja asetusten (EY) N:o 443/2009 ja (EU) N:o 510/2011 kumoamisesta. Ajoneuvolakiin lisättäisiin uusi 152 a §, jossa velvoitettaisiin keräämään määräaikaiskatsastuksen yhteydessä ajoneuvosta todellisia ajo-olosuhteita edustavat kulutustiedot ja toimittamaan ne Liikenne- ja viestintävirastolle, joka toimittaisi ne edelleen komissiolle. Tiedonkeruu tulee aloittaa toukokuussa 2023. Liikenne- ja viestintävirasto valmistautuu osaltaan lain toimeenpanoon ja valmistelee tarpeellisia muutoksia tietojärjestelmiinsä.

Liikenne- ja viestintävirasto toteaa lisäksi, että ehdotukseen on sisällytetty myös sotilasajoneuvoja koskevan uuden lainsäädännön mukanaan tuomia sisällöllisiä muutoksia ajoneuvolakiin, joten ehdotuksia on syytä arvioida rinnan hallituksen esityksen sotilasajoneuvolaiksi ja laiksi tieliikennelain muuttamisesta (HE 221/2022 vp) kanssa. Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että sotilasajoneuvoja koskevan sääntelyn erottaminen kaikkia ajoneuvoja koskevasta sääntelystä on järkevää, koska sotilasajoneuvoissa tarvittavat tekniset ratkaisut poikkeavat yleisesti ajoneuvoissa käytetyistä. Myös sotilasajoneuvojen liikenteeseen hyväksyminen poikkeaa siviiliajoneuvojen vastaavasta, eikä sotilasajoneuvoja koskevia tietoja rekisteröidä siviiliajoneuvojen tietoja vastaavalla tavalla yleisesti saataville.

Liikenne- ja viestintävirasto esittää lopuksi teknistä korjausta 1. lakiehdotuksen 159 §:n 2 momenttiin, jossa viitataan ehdotetun lain johtolauseen mukaisesti kumottavaksi esitettävään 158 §:n 3 momenttiin. Perusteluiden mukaisesti 158 §:n 3 momentti poistettaisiin tarpeettomana, koska asiasta säädetään jo 159 §:n 1 momentissa.

Liikenne- ja viestintävirasto ehdottaa 159 §:n 2 momentin sanamuotoa korjattavan

seuraavasti (muutosehdotukset kursiivilla):

*~~Edellä 158 §:n 3 momentissa säädetystä poiketen kK~~*atsastustoimipaikka voi *kuitenkin* antaa määräaikaiskatsastuksessa ajokieltoon määrätylle ajoneuvolle tai 149 tai 150 §:ssä tarkoitetun katsastusajan jälkeen katsastuksessa hylätylle ajoneuvolle todistuksen, joka oikeuttaa ajoneuvon kuljettamiseen lähimpään paikkaan, jossa korjaus voidaan tarkoituksenmukaisesti suorittaa. Todistuksessa on mainittava, minne ja miten ajoneuvon saa kuljettaa sekä kuinka kauan todistus on voimassa. Todistus saa olla enintään voimassa sen antamisajankohdasta lukien seuraavan vuorokauden loppuun.

Liikenne- ja viestintävirasto on antanut erillisen asiantuntijalausunnon tieliikennelain muuttamista koskevan lakialoitteen LA 24/2022 vp osalta.

Heikkinen Kati
Ylijohtaja

Thomasén Emma
Lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 19.1.2023. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.